Pirmutinis Darbo žmonių Dienraštis. Išeina kasdien apart nedėldienių.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY

Kaina Suv. Valst. ir Kanadoj — metams $7.00; pusei — $3.50; 3 mėnesiams — $2.00. Kitose šalyse: metams $9.00; pusei— $4.50

No. 117. Telephone: Stagg 3878. Brooklyn, N. Y., Utarn., 17 Gegužės (May), 1921 Pavienio numerio kaina 4c. Metai XI, Dienr. III.

EUROPAI GRĘSIA NAUJAS KARAS

PADĖTIS PANAŠI Į 1914 METŲ PADĖTĮ, SAKO FRANCŪZŲ OFICIALAI

Francija Ruošiasi Prie Visuotinos Mobilizacijos

Jei tik vokiečiai veržšis Silezijon mušti lenkų, tai francūzai apskelbs jiems karą.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 16, 1921, as required by the Act of October 6, 1917

Paryžius, 16 d. gegužės.— Europa artinasi prie slenksčio naujo karo, kuris gali kilti tarpe Francijos ir Vokietijos. Dalykas, už kurį pavojus grąsina,yra tas, kad neseniai Lloyd George, Britanijos ministerių pirmininkas, kalbėdamas savo parlamente, pasakė, jogei jis nesipriešinsiąs, jei vokiečiai pasiųs į Augštesniąją Sileziją kariuomenės mušti lenkus. Toji jo kalba tapo pernagrinėta Francijos kapitalistinės spaudos ir pastarosios šalies ministerių pirmininkas, Briand, karštai pasipriešino Britanijos premjerui. Šis dalykas nukryps vienon ar kiton pusėn po sekančiam ketvergui, kuomet Francijos parlamentas turės nuspręsti, kas reikia daryti linkui šito dalyko. Neabejojama, kad Francijos parlamentas patvirtins dabartinį Briando nusistatymą.

"Padėtis panaši į 1914 metų baisias dienas", sakė vienas Francijos augštas valdininkas New Yorko "Heraldo" korespondentui. "Nors šis greitas plėtojimasis anglofobizmo yra apgailestaujamas tūluose rateliuose, bet francūzai, aplamai imant, nesigaili, kad šis klausimas dabar iškilo, nes bus galima aiškiai apsidirbti su vokiečiais sykį ant visados."

Pranešimas Jusserandui.

Amerikos nusistatymas linkui šio klausimo, be abejojimo, rodo Francijai, kad jinai elgtųsi atsargiai. Tuo motyvuodama, Paryžiaus valdžia prisiuntė savo ambasadoriui, Jusserandui, į Jungtines Valstijas ilgą notą, kurioje plačiai aškinama, kas verčia Franciją veikti prieš Vokietiją. Sykiu Francijos vyriausybė mano, kad Amerika pasiliks neutrale linkui šito dalyko.

Francijos užrubežinis biuras mano, kad Berlynas yra jau pakankamai persergėtas, kas atsitiks, jei jisai manys "kelti militarinius nesutikimus."

Ir vokiečiai buvo apsiraminę per porą dienų, vienok, po premjero Lloyd kalbos Anglijos parlamente, jie vėl drąsiau ima veikti ir Francija mano, kad tas dalykas bus galima išrišti vien tik ginklu.

Reikštų tikrąjį karą.

Francijos ministerių pirmininkas sako, kad ši šalis pasižadėjo neit į Ruhr'o distriktą be talkininkų pritarimo, vienok tas pažadas buvo padarytas tik kontribucijų klausime. Bet šis incidentas vien tik tuomi neužsibaigtų. Jis reikštų platų Francijos militarinį veikimą, kuriam prisieitų panaudoti kiekvienas jos atsarginis.

Paryžius, 15 d. gegužės.— Francija nepavelys Vokietijai veržtis į Augštesniąją Sileziją, sakė ministerių pirmininkas, Briand, laikraščių korespondentams. Šis pareiškimas tai buvo tiesioginis atsakymas Lloyd George kalbai, pasakytai atstovų butui užvakar, kurioje jis parodė savo simpatiją vokiečiams; lenkus pasmerkė, o francūzams tik truputėlį prijautė.

"Niekuomet, niekuomet Francijos valdžia nesutiks įleisti vokiečių ginkluotos jiegos į Augštesniąją Sileziją", sakė Briandas.

Jis toliaus nurodinėjo, jei vokiečių kariuomenė būtų įleista į viršpaminėtą teritoriją, tai lenkai tuojaus prisiųstų savo reguliarinės kariuomenės galybes, ir iš to kiltų tikrasis karas. Francija jau nepasiliktų neutrališka linkui tojo klausimo. Čion visi reiškia nusistebėjimą, kodel Lloyd George labiau prijaučia vokiečiams, negu lenkams.

Nagrinėdamas Britanijos ministerių pirmininko kalbą, Briandas pastebėjo:

"Ponas Lloyd George išaiškino šitą padėtį taip,kaip jis supranta, bet mes esame laisvos šalys, didelės šalys, kurios gali kalbėtis veidas veidan. Iš mūs nei viena neprivalome duoti prisakymų kitai. Britanijos ministerių pirmininkas negali vienas duoti patarimų vokiečiams veržtis į Augštesniąją Sileziją."

VOKIEČIAI UŽGRIEBĖ TALKININKŲ AMUNICIJĄ

Kariuomenė maršuoja į Sileziją.

Francijos valdžia sujudinta.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 16, 1921, as required by the Act of October 6, 1917

Paryžius, 16 d. gegužės.— Francijos valdžia gavo patvirtintą raportą iš Breslau, kad vokiečiai ten užgriebę daug talkininkų amunicijos. Paėmė daug artilerijos reikmenų, apie šimtą mašininių kanuolių, 4,000 Mauser šautuvų, apie 1,000,000 patronų ir tūkstančius rankinių granatų. Vokiečiai be sustojimo gabena kariuomenę iš pietinės Vokietijos į Augštesniąją Sileziją.

Francija instruktavo savo ambasadorių Berlyne pareikšti tai valdžiai, kad jinai skaito jos tokį žygį keliančiu neramumus ir, jei taip tęsis ir toliaus, tarpe šių šalių santikiai dar labiau įsitemps, kas gali privesti Francijos žmones prie "griebimosi už aštrių priemonių."

Francijos prezidentas Millerandas apleidžia Paryžių. Jis vyksta į Lille, kur susitiks Belgijos karalių. Su prezidentu važiuoja ir karo ministeris Barthou. Užvakar Millerandas turėjo pasikalbėjimą su Lenkijos užrubežinių reikalų ministeriu, princu Sapiega.

RUMUNIJOS KOMUNISTŲ KONGRESAS UŽPULTAS.

72 nariai suareštuoti.

Bucharestas, Rumunija, 16 d. gegužės. — Užvakar valdžios agentai užpuolė ant šios šalies komunistų kongreso ir suareštavo 72 atstovu, tarpe kurių randasi trys atstovų buto nariai.

Tik maža mažuma buvo priešinga dėjimuisi prie Trečiojo Internacionalo. Jinai geidė "pataisymų" įstojimo sąlygose.

PIENĄ VERČIA LAUKAN, BET NENUPIGINA.

Chicago, Ill., 16 d. gegužės. — Russell S. Poole, miesto pragyvenimo augštų kainų tyrinėtojas, paskelbė, kad šio miesto pieno pristatymo kompanijos, nenorėdamos nupiginti kainas, surūgina pieną ir išmeta laukan, bet kainų nenumažina. Pieno yra pakankamai, tačiaus kapitalistai visuomet taip daro, idant išrodytų, kad jo yra permaža.

IŠ LIETUVOS

(Iš Lietuvos laikraščių)

Kalvarija (Suv. g.) — Nors miestelis sunaikintas, bet gyvenimas virte verda. Darbo demokratija jaučiasi čia stipri ir neužsileidžia savo priešininkams. Buržuazijos ir krikščionių daromos pastangos paknisti pačias mūsų tvirtumo šaknis, nueina niekais, nors šiandien jiems netiesiais keliais einant, mūsų eilės praretintos. Bet ar ilgam? Savivaldybėj kol kas viešpatauja buržuazija, — miesto Taryboje sėdi visokių "laisvių" šalininkai: prekybos (spekuliacijos), girtybės (alkoholio) ir įvairių kitų jiems naudingų laisvių.

Pastaraisiais laikais kažkeno daromos įvairios provokacijos. Jų tikslas, —parausti darbininkų organizacijas ir atimti iš jų galimybę ginti savo reikalus. Reikia tikėtis, kad valdžia neistų provokatorių rodomais keliais ir duos darbininkams galimybės ginti savo ekonominius ir teisinius reikalus.

Visam tam dalykui ir vietose turime organizuotis, kad sudarius tamprią organizaciją, ypač dabar turime eiti darban, nes vietos savivaldybių rinkimai jau nebetoli. Tinkamai pasiruošę rinkimams į miesto Tarybą, mes parodysime, kad demokratijos sluogsniai turi turėti Kalvarijoje viršų.

Anglija, Vokietija, Italija ir kitos valstybės jau pradėjo prekiauti su Rusija, bet Jungtinės Valstijos, užpumpuotos prieštarybine propaganda, dar tik mislina apie tai. (Iš "Liberator'o")

PREZIDENTO PASIRAŠYMU W. VA VALSTIJOJE ĮVEDAMA KARO STOVIS

Tačiaus Kariuomenės Siuntimą Dar Sulaikė, Nes Gavo Pranešimą, Kad "Dalykai Gerėja"

Ten darbuojasi valstijos kariuomenė.

Washingtonas, 16 d. gegužės. — Prezidentas Hardingas vakar pasirašė po atskiromis proklamacijomis, skelbiančiomis karo padėtį West Virginijos ir Kentucky valstijose, kur verda aštri kova tarpe streikuojančių mainierių ir jų bosų tarnų.

Vienok tasai patvarkymas dar neįvestas praktikon, nes prezidentas gavo pranešimą iš Kentucky valstijos gubernatoriaus, kad "dalykai truputėlį gerėja" ir kad ten pasiųsta valstijos kariuomenės būriai malšinimui streikininkų.

Didžiausia kova verda Mingo apskrityje, W. Virginijos valstijoj, ir Pike apskrityje, Kentuckėj.

Pereitos subatos rytą karo sekretorius Weeks aplaikė telegramas nuo viršpaminėtų valstijų gubernatorių, kuriose buvo reikalaujama, kad federalinė valdžia kuogreičiausiai imtųsi už darbo ir prisiųstų armijas malšinimui neramumų, "kuriuos sukėlę angliakasiai". Vienas kito patvirtino pranešimus. Pagaliaus senatorius Sutherland atsilankė į Baltąjį Namą ir ten darė pasikalbėjimą su Hardingu delei šio reikalo.

Karo sekretorius turėjo net keletą konferencijų su Hardingu tuo klausimu ir pagaliaus abu nusprendė, kad reikia paskelbti karo padėtis viršminėtose valstijose ir pasiųsti ten federalinės kariuomenės būriai, kurie malšintų "sukilėlius". Karo departmentas pasiuntė instrukcijas generoms Reed, kuris komanduoja kariuomenę viršpaminėtose valstijose, kad jis laikytų priruoštą armiją veržimuisi į anglies rajonus.

Vėlesniame Weeks ir Hardingo pasikalbėjime nutarta nepaskelbti tų proklamacijų iki bus gauta daugiau davinių, kad ištikrųjų tie "sukilimai" priaugo jau augščiausio laipsnio.

Neil Burkenshaw, United Mine Workers of America unijos advokatas, gavo pranešimą nuo tos unijos oficialų, jogei gubernatoriaus Morgano pasakymas, kad tuos "sukilimus" pradėję angliakasiai - streikininkai, yra neteisingas. Sako, ne mainieriai pradėję šaudyti kompanijų agentus, bet priešingai. Burkenshaw padavė tą užginčijimą senatoriui Johnsonui, kuris yra įteikęs senatui rezoliuciją, reikalaujančią kuogreičiausiai išrinkti komisiją tyrinėjimui Mingo apskrities dalykų stovio.

Taipgi šis advokatas aplaikė telegramą nuo Fred Mooney, U.M.W. of America sekretoriaus ir iždininko kurioje jis sako:

"Kentucky ir W. Virginijos gubernatoriai galėtų laikyti 'trobelius', ištrandami iš Mingo ir Pike apskričių ginkluotus būrius kompanijos agentų. Federalinė kariuomenė nereikalinga."

Burkenshaw sako, jis duosiąs šią telegramą karo sekretoriui, nors nemanąs, kad tasai klausytų darbininkų pusės pranešimų.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ
Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 3878.
Yearly subscribtion rates in U. S. $7.00; foreign countries — $9.00.
Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

PABAIGA WRANGELIO AVANTIURAI

Nuo to laiko, kaip Wrangelio armija likosi sumušta ir iš Krymo išvyta, Wrangelio žvaigždė, kaipo Rusijos gelbėtojo, užgeso. Jau kontr-revoliucionierių suvažiavime, kuris įvyko Paryžiuje ir kuriame ponas Bulota dalyvavo, Wrangelis likosi pasmerktas ir buvo jam patarta rezignuoti iš vyriausio armijos komandiero vietos. Vienok jis to nepadarė ir iki šiol skaitėsi tos armijos, o ji vadinosi pietinės Rusijos armija, vyriausiu vadu.

Pati armija buvo sugrūsta į barakus, aptverta spygliuotais dratais ir apstatyta francūzų sargyba. Buvo atsitikimų, kad francūzų armija šaudė iš mašininių kanuolių į wrangeliečius. Pats Wrangelis iki šiol skaitėsi tos armijos vyriausiu vadu.

Bet štai Francijos valdžia paskelbė savo nuosprendį, kad Wrangelio armija panaikinama ir kad pats Wrangelis atstatomas nuo vyriausio vado vietos. Kaip bus pasielgta su jo armija, tuo tarpu aiškių davinių neturime, nes Francijos valdžios įsakyme pasakyta, kad Wrangelio armija išskirstoma. Toks pasakymas neaiškus ir negalima žinoti, ar tą armiją priskirs prie kokios nors kitos armijos dalių, ar kareiviams bus leista pasirinkti sau vietas ir kurie nori, grįžti Tarybų Rusijon.

Na, o ką Wrangelis apie tai sako? Jis, gavęs Francijos valdžios nuosprendį, tuojaus atsakė, kad ne tik sutinkąs su tuo nuosprendžiu, bet dar dėsiąs visas pastangas kariuomenės įtikinimui, kad ir ji pasiduotų. Tuo tikslu jis prašė Francijos valdžią pavelinti jam paskutinį sykį pasimatyti su savo armija.

Ar matote, koks iš jo vyriausias vadas, kad be Francijos valdžios leidimo negali nei su savo armija pasimatyti.

Dar daugiaus. Jis užreiškė, kad jau gruodžio mėnesyje sakęs, jog neturįs vilties laimėti ir kad Tarybų valdžią nepajiegsiąs nuversti. Tuo tarpu yra davinių, kad 1919 metais generolas Wrangelis pasakė generolui Sidorinui ve ką: "Reikia atvirai ir sąžininkai prisipažinti, kad mes pralošėme... Toliau Tarybų valdžiai priešintis negalima..."

Vadinasi, jau 1919 metais Wrangelis matė, kad viskas pralošta, kad Tarybų valdžiai priešintis negalima. Tuo tarpu karas prieš Tarybų Respubliką buvo vedamas dar virš metų laiko. Ir kiek per tą laiką krito žmonių?

Kodel Wrangelis tą darė? Kodel jis karą tęsė? Iš jo užreiškimų ir iš Francijos valdžios dabartinių įsakymų dar sykį pasikartoja, kad viską darė ne Wrangelis, ne kiti kontr-revoliucionieriai, bet Francija. Kontr-revoliucionierių suvažiavimas nutarė, kad Wrangelis turi rezignuoti iš savo vietos, vienok jis to nepadarė, pakol Francijos valdžia jam nieko nepasakė. Jo armija buvo laikoma apsupta mašininėmis kanuolėmis ir tik Francijos valdžiai įsakius, tampa išskirstyta. Wrangelis savų kontr-revoliucionierių nutarimui nepasidavė, bet prieš Francijos valdžią nulenkė savo galvą.

Taigi Wrangelio avantiūrai daromas galas, jo armija "demobilizuojama", bet ar Wrangelio avantiūros galas bus Francijos avantiūros galu? Ar Francija dabar pasakys tą, ką Wrangelis yra pasakęs dar 1919 metais, t.y., kad Tarybų valdžia nenuverčiama, ir kad jai toliau priešintis negalima?

Veikiausiai mes neapsiriksime pasakę, kad Francijos valdžia dar nepakartos Wrangelio žodžių. Ji dar neatsisakys nuo to, kad Tarybų respubliką palikti ramybėje, kad jai duoti užsiimti ramiu darbu — šalies atstatymu. Francija dar galvos, dar darys naujus plenus, kad kaip nors užpuolus ant Tarybų respublikos,kad kaip nors jai užkenkus. Kitaip sakant, Wrangelio avantiūrai daromas galas, bet Francijos imperialistų avantiūrai dar galo nesimato. Francijos valdžia padarė Wrangelio avantiūrai galą, bet Francijos valdžios avantiūroms galą gali padaryti tik Francijos revoliucionieriai darbininkai. Tik tos šalies darbininkai gali suvaldyti Francijos imperialistus, kurie vis dar svajoja apie Tarybų valdžios nuvertimą.

Savo laiku buvo rašyta, kad Francija rengiasi wrangeliečius vežti Vladivostokan ir perduoti Semionovui, Pastaruoju laiku Sibire Semionovo bandos pradėjo markiau veikti. Galimas daiktas, kad Francija pasirūpins likusius Wrangelio kareivius nuvežti Sibiran tuo tikslu, kad tų bandų veikimą padidinus. Toks Francijos valdžios pasielgimas reikš galutiną Wrangelio armijos išžudymą.

Tarybų valdžia nenuverčiama. Tą visi supranta. Bet imperialistai pasiryžę Tarybų respubliką kankinti visokiais būdais ir skleisti miniose mintį, kad prietastimi tų kančių yra ne kas kitas, kaip bolševikai.Dabar imperialistinės valdžios jau nesiunčia savo kareivių į Tarybų respubliką nuvertimui Tarybų valdžios, nes gerai persitikrino, kad tuomi nieko gero neatsieks, bet užtai rengia visokias avantiūras, kursto visokius kontr-revoliucionierius viduje sukilti, organizuoja visokias bandas, kurios terorizuoja ramius gyventojus ir t. t. Pakol kitose šalyse kapitalistinės valdžios gyvuos, patol jos nepaliaus kenkę Tarybų valdžiai, patol jos neduos užsiimti ramiu darbu.

APŽVALGA

JAU "DARBININKŲ REIKALAI" PASMAUGTI.

Lietuvos buožių valdžia darbuojasi geriau, negu koks budelis apie darbininkų laikraščius. Nespėjo pasirodyti "Vilnis" — ją pasmaugė. Tuojaus darbininkai išleido "Darbininkų Reikalus" ir tas laikraštis pasmaugtas. Jeigu dabar būtų Muravjovas, tai, veikiausiai, ir jis Lietuvos buožių valdžiai atiduotų pirmenybę. O tuo tarpu vis dar rašoma apie lenkų valdžios žiaurumus, apie tai, kaip Vilniuje persekiojami lietuvių dvasios laikraščiai ir tt.

Lietuvos valdžia pasiryžus užsmaugti darbininkų judėjimą, bet ji visgi turėtų atsiminti ir tai, kad darbininkų judėjimas nepasmaugiamas. Jį galima laikinai nuslopinti, bet nepasmaugti. Besmaugiant darbininkų judėjimą, visuomet valdžia pati sau kilpą ant kaklo užsiners.

KUNIGAS SAVO LAIKRAŠČIUS MĖŠLU VADINA.

"Garso" N18 tilpo iš Akron, Ohio, net dvi korespondencijos, kuriose smarkiai užsipuolama ant vietos kunigo A. Janušo už tai, kad iš sakyklos išplūdęs katalikiškus laikraščius. Vienoje korespondencijų ve kas pasakyta:

"Bal. 17 d., bažnyčioje iš sakyklos iškoliojo įvairiais žodžiais viršpaminėtus ("Garsą", "Vytį" ir "Darbininką". — Red.) laikraščius, tų laikraščių redaktorius. Viršminėtus katalikiškus laikraščius prilygino prie nuodų, mėšlo, šlamštų ir t. t. Ragino žmones būt atsargiais su tokiais laikraščiais, jų nesirašyti ir neskaityti".

Antroje korespondencijoje irgi panaši mintis išreiškiama. Vadinasi, jau ir kunigai pradeda suprasti, kad jų laikraščiai yra nuodai ir mėšlas.

VISUR TAS PATS.

Nelabai seniai New Yorke buvo kilęs dideliausias skandalas namų statymo unijoj. Pasirodė, kad tos unijos galva iš darbdavių ėmė kyšius ir ne tik ėmė,bet reikalavo. Kuris neduodavo kyšių, ten darbininkai buvo išvedami streikan, kuris duodavo — ten darbininkai dirbdavo, be jokių pertraukų, be jokių kliūčių. Visos tos šunybės iškilo viešon. Prišiėjo valdžiai įsimaišyti ir vienas unijos lyderių likosi nuteistas penkiems metams kalėjimo.

Dabar toje pačioje unijoje iškilo panašųs dalykai Chicagoje. Ten namų statymo unijos lyderiai irgi ėmė nuo darbdavių dideliausius kyšius. Pastaruoju laiku paaiškėjo, kad statant vieną teatrą, darbdaviai išmokėjo unijos lyderiams net 43,000 dolerių, kad išvengus streikų ir kitokių nesusipratimų su darbininkais. Prasidėjo tardymai. Gal ir čia bus keli unijos lyderiai nubausti. Bet ar tuomi dalykų stovis pagerės? Mes drąsiai sakome, kad ne.

Jeigu panagrinėti ir kitose unijose viršininkų darbelius, tai, be abejonės, panašių dalykų galima būtų surasti gana daug. Kada unijose įsigyvena viršininkai, kada jie pradeda lošti roles taikytojų darbo su kapitalu, tai reikia žinoti, kad tą daro ne uždyką. O dabar Amerikos unijose lai i daug tokių viršininkų, kurie visuomet stengiasi taikyti darbą su kapitalu. Tuo tarpu unijų nariai labai mažai kreipia domos į tokius savo viršininkus. Ir tik tada unijos bus švarios nuo kyšių ir panašių darbelių, kada unijų nariai pilnai supras savo reikalus ir pasistengs išrinkti tokius viršininkus,kurie neloš taikytojų darbo su kapitalu rolių, bet tikrai tarnaus darbininkams. Pakol to nebus, patol unijų viršininkai užsiimdinės kyšių ėmimais, kaip kad dabar yra.

D'Annunzio, Želigovskis Ir Korfanty

Italų nacionalisto D'Annunzio mėginimas užimti Fiume, generolo Želigovskio avantiūra Vilnijoj ir Korfanty įsiveržimas Augštojon Silezijon su gaujomis lenkų sukilėlių yra apsireiškimai tos pačios rūšies. Už pečių tų trijų akrobatų stovi daug galingesnės už juos grupės ir partijos. Jeigu Varšava ir Paryžius nebūtų rėmę Želigovskio, tai apie jį nei lapė nebūtų sulojusi. Jeigu 'D'Annunzio nebūtų turėjęs aktyvės paramos įtakingose Rymo sferose, jo "revoliucija" nebūtų dūravusi nei savaitės.

Tas pats ir su Korfanty, buvusiu caro šnipu, o dabar lenkų patriotų vadu. Tik visa tai, kas dedasi Augštojoj Silezijoj, daroma sulyg daug platesniu plenu, negu, duokim sau, Želigovskijada.

Neseniai Augštojoj Silezijoj įvyko visuotinas žmonių balsavimas. Du trečdaliu stojo už Vokietiją, vienas trečdalis už Lenkiją. Bet lenkai nesutiko su balsavimo pasekmėmis. Paryžiaus imperialistinė spauda ant rytojaus po balsavimo vienbalsiai užreiškė, kad Lenkija neprivalo būti nuskriausta. Francijos komisionierius Augštojoj Silezijoj generolas Lerond, nei kiek nesislėpdamas, rėmė varšaviečius. Keliaujantis Antantės cirkas (Lloyd George, Briand ir komp.), nepaisant balsavimo pasekmių, nutarė atiduoti kelis turtingiausius anglim Silezijos pavietus Lenkijai.

Visa tai padrąsino lenkų šovinistus. Susiorganizavę apie 50,000 jonvaikių, apginklavę juos visa kuom, Varšavos ponai atsiuntė tas gaujas į Sileziją ir tuomet lenkų durtuvas pakeitė Antantės demokratiją.

Juk tai tokia sena pasaka.

Vokiečius gyventojus vijo iš vietų, kur jų tėvų-tėvai gyveno; degino jų sodybas, terorizavo ramius gyventojus, kėlė ir tebekelia tikrą Sodomą.

Kas išvys lenkus iš Silezijos? Vietos gyventojai nuginkluoti. Francūzai palaikė Varšavą, o Varšava stoja už Korfanty, kuris veda "sukilėlius".

Po imperialistinio karo prasidėjo demokratinė pekla. Ir tai ne vienoj Silezijoj, o beveik visame pasaulyj, išskyrus Rusiją ir dar kelias nuošaliau stovinčias šalis.

Kaltė už tai puola ne tik ant francūzų, o ant visų imperialistų ir jų lekajų, kurie per tiek metų apgaudinėjo žmones didžiu melu apie demokratiją.

Kitos išeities nėra — tik nuvertimas viešpataujančios barbarų gaujos visose šalyse. **D.**

Kas pagimdė Želigovskį? Francijos imperialistai.

Kas užaugino ragus Francijos imperialistam? Amerikos pagelba 1918 m.

Kas rėmė imperialistinę Ameriką? Visi ponai ir durniai, o jų tarpe buvo ir mūsų tautininkai ir klerikalai.

IŠ DARBININKŲ JUDĖJIMO

Augimas socialistinių idejų Japonijoj.

Londono "Communist'e" užėjome įdomų straipsnį apie augimą socialistinių idejų Japonijoj.

1910 metais, kaip žinoma, buvo nužudyta pirmutiniai socializmo idejos pionieriai Japonijoj (Kotoki ir 22 jo draugai). Tai atsiliepė dideliu nusilpnėjimu socialistinio judėjimo. Nepradėjusi organizuoties soc. partija iširo.

Judėjimas pradeda viešai reikšdinties 1918 metais. 1919—1920 metais išeina labai daug socialistinės literatūros. Japonų kalbon išverčiama veikalai Markso, Engelso, Kautskio, Goerterio ir taip toliau. Japonų intelingentija pradeda interesuoties marksizmu, sindikalizmu, anarchizmu. Sakai ir Jamatava sudėtinai parašė "Karoliaus Markso Gyvenimą."

Atsiranda visa eilė socialistinių organizacijų. Įsikuria keli lygiai laikraščiai.

Valdžia, betgi, ir nesnaudė. Prasideda vaikymas mitingų, areštavimas pavojingų kapitalistinei tvarkai agitatorių. Bet sunku jau buvo nuslopinti judėjimą tokiu pasisekimu, kaip 1910 metais. Persekiojimai pridavė darbininkams daugiau drąsos. Judėjimas darėsi vis labiau revoliuciopiškesnis. Ir nors valdžia griežčiausiu būdu draudžią skelbti komunizmo idejas, tos idejos šiandien vyrauja socialistiniam judėjime.

Gruodžio mėnesį pereitų metų įsikūrė Japonijos Soc. Federacija. Joje vadovauja "Baibunša" grupė, kuri linksta prie komunizmo ir darbininkų judėjimo draugija, kuri stovi pačiame kairiajame federacijos sparne. Laikraštis "Darbininkų Judėjimas" vedamas nuosakiai revoliucinėje dvasioje.

Prie Federacijos prisidėjo jau visa eilė unijų. Tuo būdu, pirmu kartu Japonų istorijoj, socializmas susirišo su darbininkų judėjimu, nes pirmiau jo idejas skelbdavo tik inteligentai.

Nuteisė nužudyti 10 Rumunijos komunistų.

"N.Y. Times" praneša, Rumunijos valdžios tribunalas nuteisė miriop dešimtį žymių Rumunijos komunistų. Tik visa bėda tame, kad ji negali pasiekti jų, nes visi jie randasi Rusijoje.

Tarpe pasmerktųjų miriop yra ir d. Rakovskis, Ukrainos liaudies komisarų tarybos pirmininkas.

Francijoje.

Paryžiaus "L'Humanite" rašo, kad Francijos Kom. Partija paskyrė 10,000 frankų streikuojantiems Anglijos mainieriams. Žinoma, tai nėra didelė suma, bet vis-tik, tai yra ženklas solidarumo.

Tasai pats Paryžiaus dienraštis praneša, kad Muelhauzene uždarė komun. jaunimo organą "Jauną Revoliucionierių". Redaktorius patrauktas teisman.

Be "L'Humanite" ir "L'Internationale", Francijos komunistai įsigijo provincijoje dar tris naujus spaudos organus.

Jais yra "L'Ordre Nouveau", "Communiste de Midi" ir "Le Socialiste".

Kuomet Jauhaux, generalis sekretorius Francijos darbo konfederacijos pasirodė Marseilio darbininkų susirinkime, tai darbininkai pakėlė tokį triukšmą, kad Jauhaux negalėjo nei žodžio tarti.

Baisiose sąlygose prisieina dirbti Japonijos darbininkėms. Apskaitoma, kad kas metai apie 200,000 merginų persiskiria su sodžiaus gyvenimu ir eina į dirbtuves. Nors formaliu žvilgsniu jos rokuojamos esą liuosos, bet faktiškai jos yra vergės, nes tam tikri keliaujanti dirbtuvių agentai nuperka jas nuo bėdinų tėvų, užmoka kelis grašgalius,nugabena į dirbtuves ir ten jos turi išdirbti tam tikrą metų skaičių.

Daugelis merginų pradeda dirbti jau nuo dvylikos metų.

ZIGZAGAI

Varšavos universitetas įteikė Pilsudskiui daktaro diplomą. Jeigu tas universitetas būtų Pilsudskiui įteikęs mėsininko diplomą, tuomet maž-daug atatiktų teisybei, nes jis, būdamas socialistu, pagamino nemažai žmogienos kanuolėms šerti.

* * *

Sandara giriasi, kad "Amerikos Lietuvio" redaktorius esąs labai gabus, net viešose diskusijose sukritikavęs savo zecerį.

Aš esu tikras, kad jeigu kalbos dalykuose būtų buvę diskusijos, tai zeceris būtų paėmęs viršų.

* * *

Raulinaitis nusigando,kad tą pačią dieną iš Brooklyno nuveža "Laisvę" į Bostoną. Matomai Raulinaitis netarė supratimo, kaip toli randasi Brooklynas nuo Bostono. Jis mano, kad iš Brooklyno pasiekti Bostoną tiek laiko reikia, kiek iš Trakų atvažiuoti Amerikon. Ir nesustabu, kad jis negalėjo toliau Worcesterio palėgti.

* * *

"Sandara" klausia, kur dingo Lietuvos liuosybės varpas, kurį Chicagos lietuviai siuntinėjo iš kolonijos į koloniją. Kadangi tas varpas paliovė skambėjęs ir dabar apie jį nieko nesigirdi, tai "Sandaros" paklausimas pilnai vietoje. Bet ta pati "Sandara" ar negalėtų paklausti, kur dingo "Darbininkų Vilties" kompanija su parduotais šėrais? Taipgi ar negalėtų paklausti, kada pasirodys "Darbininkų Vilties"? Šis klausimas irgi būtų vietoje.

* * *

Lietuvos patriotai nebeždino, kaip džiaugtis, kad Danijoj viena laivų kompanija davė vienam savo laivui vardą "Lithuania". Dabar visi lietuviški laikraščiai aprašo to laivo biografiją.

Ar tik čia ne Lietuvos diplomatų visas nudirbimas, kurį jie atliko del tėvynės labo?

* * *

Amerikos Lietuvių Laisvamanių parapija nieku būdu negali daugiau kunigų išlaikyti, kaip tik Mockų. O juk prie tos parapijos priklauso visa Liet. Socialistų Sąjunga.

Tris.

PIRMESNĖ IR DABARTINĖ VERGIJA

Kiekvienas iš mūs yra girdėjęs apie baudžiavos laikus. Mannau, randasi dar ir šiandien senelių, kurie yra daug nukentėję nuo ponų anoje gadynėje, kurie elgėsi su jais taip, kaip jiems patiko.

Bet mes nužengsim dar toliaus — į taip vadinamą vergijos gadynę, kuri egzistavo pirm feudalinės gadynės, o Suvienytose Valstijose ji tęsėsi net iki 1865 m. Vergija liko panaikinta; daugelis negrų nuždingo, manydami turėsią laisvę... Nuo to laiko jau eina keli dešimtkai metų ir šiandien mes turime ne *vergijos gadynę*, bet *alginės vergijos gadynę*.

Pažiūrėkime dabar, koks ištikrųjų buvo skirtumas tarp buvusios vergijos ir dabartinės alginės vergijos? Skirtumą rasime tik tame, kad šiandieninėj alginėj gadynėj yra perkama tiktai darbininko *spėka*, gi vergijos laikais buvo perkamas pats vergas - darbininkas *su jo spėka*. Jis visas priklausė ponui, kuris buvo jį nupirkęs.

Paviršutiniai pažvelgus į dabartyką, gali pasirodyti, kad šiandien darbininkas yra laisvas ir

nepriklausomas nuo jo darbdavio, kuomet vergas buvo privatine jo pono nuosavybe.

Taip, nors šiandien ištikrųjų darbininkas yra nepriklausomas nuo jo darbdavio, o tik jo spėka priklauso nuo jo, bet, giliaus įsižvelgus į dabartinę darbininkų padėtį ir buvusią vergų padėtį, — atrandi, kad paskutinių ,tai yra vergų, gyvastis ir likimas buvo daugiau apsaugotas, negu šiandieninių darbininkų.

Būdavo, ponas, pirkdamas vergą, turėjo mokėti tam tikrą sumą pinigų, kaip šiandien dirbtuvės savininkas moka už kokią nors mašiną. Pastarasis, nupirkęs mašiną, stengiasi ją atsakančiai užlaikyti, arba prisako kitam, kad ji būtų pašmeruojama ir tt., — žodžiu, kad ji nesurudytų, nepagestų ir nereiktų jam vėl mokėti pinigus, perkant kitą į vietą sugedusios; sugedusią taipgi stengiasi pataisyti, jei tas galima.

Ponas, nusipirkęs vergą, lyginai stengdavosi suteikti jam pragyvenimo reikmenis; jam susirgus, dėdavo pastangas, kad vergą išgydžius, nes jam mirus, reiktų pirkti kitą ir mokėti vėl kitus pinigus.

Visai kitaip yra šiandien su alginiu vergu. Kaip minėjau, šiandien yra perkama tik darbininko spėka, kuri, prirakinta prie mašinos, pagamina kapitalistui, mašinos savininkui, didelį pelną, nežiūrint, kad ta mašina, prie kurios jis dirba, taipgi jo paties padaryta.

Kapitalistas, pirkdamas darbininko spėką, moka tik tiek, kad pastarasis galėtų palaikyti savo gyvastį, nuo kurios priklauso jo spėka, kurią jis kapitalistui parduoda. Ta mokestis visuomet būna dar mažesnė, negu mokestis, kurią gaudavo vergas užlaikymo pavidale. Kapitalistas moka darbininkui mažiau del to, kad darbininko gyvastis jam neapeina, nes už gyvastį pinigų jis nemoka.

Kita priežastis, del kurios kapitalistas neatboja ant darbininko sveikatos ir gyvasties, yra ta, kad darbdaviai priverčia darbininkus dirbti ilgas valandas, kurių bėgyj darbininkai būdami mažame skaitliuje, pagamina tiek produktų, kad jų nebėra kur padėti. Už taigi visuomet dar minios laukia, norėdamos gauti darbą.

Kuomet darbininkas tampa sužeistas ar šiaip jo spėkos išsisemia ir jau nebepajiegia taip sparčiai atlikti darbą, — lieka išmestas ant gatvės, kur kaip šuo yra spardomas iš vietos į vietą, kol galutinai badas jam neužveria akis! Jo vieton kapitalistas paima naują, laukiantį už dirbtuvės vartų...

Praėjus gi kiek laiko, būna išmesti ant gatvės ir tie, kurie dirbo, nes išdirbinių perviršis siekia augščiausį laipsnį. Tas atsikartoja laiks nuo laiko. Milionai darbininkų visose šalyse šiandien randasi bado nasruose, išmesti ant gatvės.

Darbininke! Ar yra skirtumas tarp tavęs šiandien ir vergo senovėj? Taip. Vergas niekad nebuvo išmestas iš darbo ant gatvės ir jo būvis buvo užtikrintu, kuomet tu turi mirti iš bado su šeimyna!

Tiesa, vergas už nepaklusnumą jo ponui tankiai gaudavo rykščių. Bet tai yra tik šešėlis tų rykščių, ką šiandien darbininkai turi nukęsti. Kalėjimai prigrūsti tais darbininkais, kurie bent kiek pasipriešina viešpataujančiai klesai, ir be pasigailėjimo jie ten torturuojami. Net tokioj Lietuvoj darbininkams yra varomos ylos į panages... Nėra saulės užtekėjimo, kad kur nors nemirtų darbininkas ant kartuvių ar nebūtų valdžios budelių sušaudytas.

Ateik į ligonbučius, kur gydomi prie mašinų ir kitokių darbų sužeisti arba šiaip netekę sveikatos darbininkai, ir įsižiūrėk į tas kančias, kaip gyvlems yra pjaustomi kaulai net po kelis sykius, draskomi raumenys ir lupamos odos... Geležinės replės būna įsmeigtos į kaulą, kad augštai kabotų ranka ar koja... Dejavimas neapsakomas, šauksmas, lyg laukinių žvėrių staugimas, —tai "paprasta" ten meliodija. Del ko tas viskas?! Ar del to, kad darbininkas būtų dirbęs del savęs užlaikymo? Ne! Jis dirbo kapitalistams ir del jų gobšumo raitosi sopuliuose, kuomet pastarieji tyčiojasi, puotauja kur nors šiltuose kraštuose.

Dar ne visuomet darbininkas gali pasiekti ligoninę — dažniausiai tas jam neprieinama; prisieina be laiko pūvančiam žaizdose mirti pačiame žydėjime, pačioje jaunystėje...

Ar bereikia didesnės vergystės?! Ar ilgai, darbininke, tu dar kęsi tą viską?

Žemaitukas.

LAWRENCE, MASS.

ATIDARYMAS MAPLE PARKO

METHUEN, MASS.

Gerbiami Lietuviai ir Lietuvaitės!

Subatoje, 21 dieną Gegužės-May

Mes rengiame Milžinišką Atidarymą Mūsų "Rojaus",

TODEL KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI!

Šiemet Maple Parkas žymiai pagražintas; taipgi orkestra irgi puikiausia. Valgiai ir gėrymai kožnam bus pritaikyti.

KVIEČIA KOMITETAS.

KORESPONDENCIJOS

KLERIKALŲ PASITARNAVIMAS.

LAWRENCE, MASS. — Vietos L. D. L. D. kuopa, Liaudies Choras ir Haverhillio draugai bendromis pajiegomis ruošėsi prie vaidinimo veikalo "Kun. Macochas". Išgirdę apie tai, vyčiai su savo dvasišku įkvėpėju Virmausku pradėjo iš kailio nertis. "Tėvelis" Virmauskas iš savo mūlkinyčios paskelbė, kad jo buriutės neprivalo į tą parengimą eiti, nes tai būtų "smertelnas griekas".

Be to, matyt, tas "dukauna asaba" to veikalo skelbimą pridavė vietos valdžiai, įpasakodamas jai apie veikalo "baisumą". Pastaroji, matomai, paklausė gąsdinimų ir pranešė svetainės savininkui neišduoti rengėjams svetainės, ką pastarasis ir padarė. Negalint ant greitųjų surengti teatrą, buvo surengtas koncertas. Buvo pakviesta imti dalyvumą koncerte rusų choras ir lietuvių chorai. Atėjus paskirtai dienai, svetainės savininkas pranešė, kad jis svetainės vistiek neatidarysiąs, nes jam neleidžianti policija. Žmonėms susirinkus, pradėjo kilti nepasiganėdinimas. Visi žingeidavo, kodel neatidaroma svetainė. Sunku buvo visiems išaiškinti to viso priežastis. Bet greitai pasisekė gauti kitą svetainę ir sueita jon. Naujon svetainėn tesusirinko tiktai 200 žmonių, o kiti rugodami nuėjo namon.

Tai matot, ant kiek katalikai sujuodašimtėjo — net nekaltus parengimėlius skundžia valdžiai.

Aušta.

VIETOJ ŠVIESTIS — GIRTUOKLIAUJA.

PITTSBURGH, PA. — Čia yra ne tik daug lietuvių, bet ir daug lietuviškų organizacijų. Iš pašelpinių organizacijų pirmą vietą užima A. P. L. A. kuopos, kurių čia yra net keletas. Daugelis tų kuopų turi nuosavus namus, kuriuose subatvakariais ir nedėldieniais tos organizacijos nariai kad "šviečiasi", tai "šviečiasi"... Einant pro šalį jų "švietimosi" užeigų, triukšmo daugiau gali girdėti, negu einant pro žvėrinčių. Ir vis tai daroma po "mūnšaino" įtekme.

Nors tos organizacijos įstatuose ir yra pasakyta: ..."platinti meilę, vienybę, apšvietimą ir dorą", bet... parašyti galima vienaip, o daryti kitaip. Vietoj skleidimo apšvietos, jie vaikščioja apsisvaiginę ir elgiasi panašiai keturkojmas.

Yra čia ir L. D. L. D. kuopa, bet pastarosios dauguma narių "mūnšainlogiją" studijuoja...

Vyrai, dabar reikalinga būti blaivais, nes pergyvename svarbų laikotarpį.

J. G—ckas.

WORCESTERIO ŽINIOS.

WORCESTER, MASS. — 8 d. gegužės vaikų draugijėlė žiburėlis statė scenoj trijų veiksmų veikaliuką "Girių Karalaitė". Veikaliukas gana trumpas, todel veiksmų tarpuose buvo daug įvairių pamarginimų. Visi aktoriai buvo žiburėlio nariai. Abelnai, visi vaikučiai ir mergaitės savo užduotis atliko puikiai. Vaidinimas buvo vadovaujamas M. Jablonskiutės, kurios pastangomis ir rūpesniu buvo pritaikytos tam tinkamos dainos ir šokiai, be ko tas veikaliukas nieko įspūdingo neturi, kas galėtų publiką užinteresuoti. Gi pritaikius prie jo tinkamas daineles, deklamacijas ir dialogus, — publika liko pilnai patenkinta.

Dar turiu priminti, kad viena mergaitė, apie 4 metų amžiaus, Mikeliuniutė, deklamavo porą deklamacijų, kas publiką labai nustebino, — kad toks mažas kūdikis galėtų taip garsiai ir taip aiškiai, be jokių klaidų pasakyti deklamaciją. Tai ištikro yra puiku... Garbė tėvams už mokinimą!

Publikoš buvo tarpe 3 ir 4 šimtų. Nors tikietų kaina buvo žema, bet, galima spręsti, kad ir pelno liks už jų darbą.

* * *

Lietuvių Apšvietos Bendrija rengiasi prie atidarymo parko ant 29 d. gegužės su didele iškilme, kaip tai: su prakalbomis, dainomis, muzika ir su visokiais kitais skambučiais.

Geistina, kad visi iš apielinkės įsitėmytų atidarymo vasarinio sezono dieną.

J. A. M.

MŪSŲ ŽINUTĖS.

NEW BRITAIN, CONN. — 8 d. gegužės L. D. L. D. 27 kp. turėjo surengusi teatrą. Atvaidinta du veikalai: "Mieganti Liaudis" ir "Rusijos Bolševikų Darbo Biuras". Dalis lošėjų buvo iš Hartfordo.

Sulošta gana gerai; nuo darbininkų geriau negalima norėt.

Po lošimui L. Vilijos Choras, po vadovyste draugės J. Malinauskiutės, puikiai sudainavo keletą dainelių.

Žodžiu sakant, parengimas pavyko ir moraliu ir medžiaginiu žvilgsniu. Įžangos tikietai buvo pardavinėjama iškalno. Tame daugiausiai pasidarbavo d. A. Salaveičikiutė; ji pardavė tikietų už $10. Jeigu ir kiti būtų taip pasidarbavę, tai būtų buvę puikios pasekmės.

Šiomis dienomis iš priežasties bedarbės pora gabesnių draugų apleido New Britainą. Jais yra T. Jokymas ir V. Krasnickas. T. Jokymas yra daug energijos padėjęs ir tik paskutiniu laiku buvo apsistojęs veikime. V. Krasnickas taip pat yra daug pasidarbavęs. Ypač aukomis: dažnai remdavo darbininkiškas įstaigas bei fondus. Dabar žada apsigyventi ant ūkės.

Taip pat žada apleisti ir daugiau draugų. Kaip matosi, tai liks tik mažiau apsipažinę veikime, todel bus jau sunkiau veikti. Bet nėra ko nusiminti: reikia lavintis, kiek galima, kad užpildžius buvusių draugų vietas.

Newbritainietis.

IŠ MŪSŲ VEIKIMO.

ELIZABETH, N. J. — 6 d. gegužės čia buvo surengtas vakaras paminėjimui Gegužinės. Vakaro programas susidėjo iš prakalbų, deklamacijų ir teatro. Taipgi dalyvavo ir lenkų mandalinų orkestra; ji suskambino porą gabalėlių atidarant vakarą ir ant užbaigos — dar vieną kvartetą ir "Internacionalą".

Vaidinta "Rusijos Bolševikų Darbo Biuras". Sulošta neblogai.

Pirmas kalbėjo draugas Abekas; jis aiškino, ką reiškia Gegužinė darbininkų klesai. Jo kalba, rodos, galėjo duoti daug supratimo kiekvienam iš algos gyvenančiam žmogui.

Antras kalbėjo draugas Mizara; jis kalbėjo Lietuvos klausimu. Jo kalba buvo trumpa, vienok daug naujo suteikianti apie Lietuvos ponų valdžios "gražius" darbelius.

Maža mergaitė Stankiutė deklamavo. Ji pusėtinai gerai deklamuoja. Patartina tėvams lavinti ją ir ant toliaus.

Publikos buvo tiek, kad ir kedžių trūko; daugelis turėjo stovėt.

Geriausį įspūdį man teikė gražus žmonių užsilaikymas, nors buvo įvairių įsitikinimų žmonių.

* * *

1 d. gegužės įvyko Degučio ir Lukoševičiaus surengtos prakalbos. Kalbėjo Hermanas. Klausytojų buvo apie 50. Pra-

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Pirk šią Knygą Dabar, Tuojaus, Nes Vėliaus, Gal, Už Jokius Pinigus Nebegausi!

PATARIMAI VYRAMS APIE LYTIES DALYKUS

Vienatinė knyga, paduodanti teisingas žinias apie lytinį gyvenimą. Aprašo lyties organus, lyties ligas, jų apsisaugojimą, saužagystę, parodant, kaip atprasti nuo jos; apie apsivedimą, meilę ir laimingą gyvenimą poroje; apie prostituciją, ir daugybę kitų dalykų, kurie rišasi su žmogaus lytimi.

Knyga su paveikslais ir gražiai apdaryta.

KAINA $2.00.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

J. BARKUS, Box 129, General P. O., NEW YORK, N. Y.

Severos Gydulės užlaiko seimynos sveikatą.

Atgaivinkite sava nervus.

Jeigu jaustite pavargis, arzus, nervuotas, lengviai sujudintas, jauslas nuo triunksmu, negalite miegoti — tada nepadarisite giariaus imdamas

SEVERA'S NERVOTON

(Severo Nervoton), tam tikrus gydules dėl tokiu negalų. Jie nutilda nervus, atneša ramų ir pastiprinanti miegą ir atgaivin nervu systemą. Prekė $1.25. Gaukite nuo sava aptiekoriaus. Reikalaukite Severo. Neimkite kitokiu.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

KURSAS NUPUOLĖ.

Tai geriausia proga daug auksinų į Lietuvą nusiųsti . Greitume nusiuntimo pinigų nieks su manim negali lenktyniuoti; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorčių agentura į Liepojų, Hamburgą ir visur.

Pasai kelionei į Lietuvą.

Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pašto Money Order. Rašydami pridėkite 2c. stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

VISŲ ŽINIAI!

Tas, Taip Labai Laukiamas Ir Pageidaujamas Veikalas

JAU GATAVAS

TAS puikus mūsų jaunųjų rašėjų parašytas veikalas "ATŽALOS" susideda iš arti 400 puslapių, kuriame telpa puikiausios mūsų jaunųjų rašytojų eilės, apysakos ir šiaip įvairūs raštai.

Tą naują ir puikų veikalą privalo perskaityti kiekvienas lietuvis bei lietuvaitė, nes jame aiškiai atspindi mūsų jaunosios gentkartės tikslai ir pasiryžimai. Taipgi toj knygoj telpa ir visų autorių paveikslai, kurių yra nemažas skaitlius ir šiaip puikųs piešiniai.

UŽSISAKYKITE TUOJ, NES PASKUI GALI PRITRUKTI.

KNYGOS KAINA $2.50.

Gauti galima tik "Laisvės" knygyne,

455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y

(Tąsa nuo 3 pusl.)

kalba buvo labai nuobodi; daugelis nelaukė pabaigos. Klausytojų užsilaikymas buvo ramus. Prakalbos nieks nekritikavo.

Jaunas Proletaras.

DARBAI IR KIT-KAS.

LAWRENCE, MASS. —Per ilgus laikus čia siautė bedarbė. Žmonės tiek buvo privarginti, kad nekurie jau ir badavo. Bet šiuo laiku darbai jau pradeda eiti. Vilnonės nekurios ir viršlaikį jau dirba. Kas moka austi, tas greitai gauna darbą. Bet iš apielinkinių miestukų daug audėjų privažiavo, tai vistiek randasi dar ir bedarbių. Kaip ilgai tos Lawrenco milžiniškos dirbtuvės eis, nieks negali pasakyti; manoma, tačiaus, kad ant rudens vėl gausime "vakacijas".

Kaip kitur, taip ir čia užmokestį visiems apkramtė, o pragyvenimas labai mažai teatpigo.

* * *

Anglų laikraščiai buvo rašę, kad nuo 1 d. gegužės gatvekarių fėrai sumažės iki 5c., bet jau praėjo 1 d. gegužės, o fėras tas pats tebėra. Kad ir būtų sumažinę fėrą iki 5c., tai maža dalele būtų buvę mažiau. Dalykas tame, kad čia netiktai pradėjo kelti fėrus, bet padarė taip, kad kur buvo du fėrai, ten padarė tris. Tuo būdu, kad ir būtų numušę iki 5c., tai vistiek būtų pasilikęs veik tas pat brangumas: sutrumpinimas zono vistiek nebūtų įvykęs.

M. Našlaitis.

VIETINĖS ŽINIOS

Iš rūbsiuvių veikimo.

11 d. gegužės New Plaza svetainėje buvo lietuvių rūbsiuvių 54 skyriaus susirinkimas. Žmonių prisirinko gana didelis skaitlius, nes daugumai rūpėjo sužinoti, kaip abelni rūbsiuvių dalykai stovi.

Išklausius delegato J. A.Bekampio raportą, pasirodė, jog didelė dalis dirbtuvių dirba visai mažai ir tiktai nekurie išdirba pilną laiką. Toliaus kilo klausimas, ką turime daryti su tais, kurie dabartiniu laiku atvirai streiklaužiauja. Daugiausia buvo kalbama apie vieną streiklaužinę korporaciją, kuri yra susitvėrusi pradžioje šio lokauto. Ta dirbtuvė randasi Maspethe ir dauguma unijistų lietuvių darbininkų prisirašė prie jos ir dabartiniu laiku jie ten streiklaužiauja, dirbdami fabrikantų associacijos nesusitaikiusių dirbtuvių darbą, kuomet tam pačiam laike organizuoti darbininkai stovi atviroje kovoj su tais fabrikantais. Taigi nutarta šiame susirinkime pradėti kovą su tais gaivalais. Nutarta kreiptis prie visų draugijų bei organizacijų, kad jos atkreiptų domą į tuos narius, kurie streiklaužiauja ir vytų juos laukan iš savo tarpo! Tam tikslui išrinkta komisija, kuri lankysis [illegible] draugijas ir priduos [illegible] vardus ir [illegible] vardai ir tų, kurie priguli prie tos korporacijos, ir jų moterys, dirbančios unijinėse dirbtuvėse, bus išvytos iš unijos dirbtuvių.

12 d. gegužės tapo sušauktas per Joint Boardą rūbsiuvių masinis susirinkimas. To susirinkimo tikslas — kad išaiškinus žmonėms, del ko yra reikalinga mokėti "assesmentai". Mat, dirbantieji darbininkai iki šiol turėjo mokėti 10-tą nuošimtį "assesmentų". Ir, žinoma, pas žmones kilo bruzdėjimas, kad visai nemokėti daugiaus tų mokesčių, nes Joint Board nepaaiškina, kur jie deda tuos pinigus. Žmonių prisirinko pilna New Plaza svetainė ir visi įdomavo tuom. Laikas buvo paskirtas pusė po 5, bet ir po šešių, o ponai vis nepasirodė. Delegatas J. A. Bekampis atidarė susirinkimą, pranešdamas, kam jis sušauktas ir kad už valandėlės gal pribus ir ponai. Pradėjus diskusijas apie mokėjimą "assesmentų", dauguma išrodinėjo, kad reikia nemokėti, nes, sako: "Už mūsų pinigus unijos viršininkai turi gerus laikus."

Pribuvus Šiplakovui, tuoj buvo užleista jam kalbėt.

Žinoma, jis tuoj pradėjo su tokiomis pasakaitėmis, prilyginimais, kad jis mylis lietuvius, už tai jis vis lankosi pas lietuvius. Toliaus pradėjo savo "užduotį" apie assesmentus. Žinoma, jis išaiškino viską savotiškoj formoj.

Tarp kit-ko, jis pasakė: "Aš nežinau, kas su lietuviais yra, kad mes vieni kitų nesuprantame. Kuomet nueinu pas rusus, ten su jais susitaikau, einu pas airius, italus ir kitas tautas, ir vis vieni kitus suprantame! O su lietuviais, aš nežinau, kodel negalima sutikti! Delto, kad jūs esate egoistai!" Mat, lietuvių skyriai nesutinka su amalgameitų mašinerija, ir todel jis lietuvius vadina "egoistais."

Taipgi ir šiuo sykiu susirinkimas pavaišino poną Šiplakovą su visokiais klausimais ir užmetimais, kuriuos jis neįstengė atsakinėti.

Apleidus Šiplakovui susirinkimą, kilo didelės diskusijos. Didžiuma kalbėtojų išsireiškė, kad assesmentai nebūtų mokami, bet, kuomet keletas draugų, kurie permatė dalykus, perstatė reikalingumą mokėti 10 nuošimtį, tai susirinkimas nutarė mokėt ir ant toliaus, kaip mokėjus.

A. Ba—lis.

New Yorko uosto darbininkai gelbsti kovojantiems jūreiviams.

Laivų viešpačiai vis daugiau ir daugiau susilaukia nesmagumų. Kuomet kompanijos užsigeidė laivų darbininkams sumažinti algas, tai jie tam pasipriešino ir prasidėjo kova, kuri iki šiol dar tęsiasi. Bet štai pereitą savaitę sustreikavo New Yorko prieplaukos darbininkai, operuojantys mažus garlaivius, su kuriais didieji laivai išlydimi iš prieplaukos. Tuo būdu, didieji okeano laivai negalės išeiti iš New Yorko prieplaukos, iki laivų ponai nesusitaikys su streikuojančiais darbininkais. Tas newyorkiečių streikas, yra reiškimu darbininkiško solidarumo ir simpatijos kovojantiems su savo išnaudotojais jūreiviams.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo brolio A. Gaižausko; jis paeina iš Kauno rėdybos, Tauragės apskričio, Batakių parapijos. Girdėjau, gyvena Scranton, Pa. Jo paties arba žinančių apie jį meldžiu pranešti.
J. Gaižauskas,
Box 68, Eccles, W. Va.
116—122

Pajieškau savo brolio Benedikto Bakšio; jis paeina iš Kauno rėdybos, Raseinių apskričio, Šimkaičių valsč., Šilišninkų kaimo. Jo paties meldžiu atsišaukti arba apie jį žinančių pranešti, už ką būsiu labai dėkingas.
Ant. Bakšys,
860 N. Clarion St., Philadelphia, Pa.
116—118

Pajieškau savo brolio Juozo Paulavičiaus, pirmiau gyvenusio New Jersey valstijoj. Jo paties meldžiu atsišaukti arba žinančių apie jį pranešti, už ką būsiu labai dėkingas.
M. Paulavičiutė (Karpavičienė),
R. F. D. 1, Box 205, Du Bois, Pa.
116—118

PARDAVIMAI

PARSIDUODA krautuvė (Dry Goods store) už gana prieinamą kainą. Prie krautuvės randasi ir trys kambariai gyvenimui. Gera proga pirkti. Atsišaukite tuoj.
J. V.,
159 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y.
113—118

PARSIDUODA grosernė labai geroj vietoj ir biznis gerai išdirbtas. Taipgi randasi ir keturi kambariai del gyvenimo. Parsiduoda gana pigiai. Priežastis pardavimo — savininko išvažiavimas ant farmos. Atsišaukite greitai.
32 Schole St., Brooklyn, N. Y.
116—118

PARSIDUODA geras "player" pianas ir gramafonas už pigią kainą. Gera proga pirkti, nes turiu apleisti šį miestą. Atsišaukit tuojaus.
Slavickienė,
187 Stagg St., 3 lubos, Brooklyn, N.Y.
114—119

PASRIDUODA du gyvenami namai, vienas turi 9 kambarius, o kitas 5 kambarius ir didelis lotas. Parsiduoda labai pigiai— už $6,000. Norinti pirkti kreipkitės:
Mr. Bunnyk,
13 Jay Ave., Brooklyn, N. Y.
(117—122)

ANT PARDAVIMO NAMAI IR FARMOS.
Gera proga norintiems įsigyti farmas arba gyvenimui namus už prieinamą prekę su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu, lengvu išmokėjimu. Farmos randasi, kur geriausios žemės prie girių ir vandens Brocktono apielinkėje.
Prie to, turiu ant pardavimo studiją ,ant puikiausios gatvės tarpe Lietuvių. Norintieji galės papirkti už labai pigią kainą.
JOHN A. RUDIS,
677½ N. Main St., Brockton, Mass.
Tel. 3782.
(117—119)

REIKALINGAS jaunas vyras, kaipo pardavėjas į groserio ir delicatesseno krautuvę. Norintis užimti tą vietą turi turėti ir patyrimą tame darbe. Atsišaukite greitai.
S. R.
455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

MOKSLAS PAGELBSTI ŠEIMININKEI.
Šale daugybės atidengimų ir pagerinimų pastaruoju laiku, nieko nėra svarbesnio sveikatos žvilgsniu šeimynai, kaip įvedimas moksliško valgių gaminimo budo namuose.
"Žmogus yra tuo, ką jis valgo." Mokslo išbandymai aiškiai priparodo, jogei sveikata, amžiaus ilgumas ir net mūsų charakteris ir išvaizda didelėj didžiumoj paeina nuo maisto kokį mes valgome.
Į daugelį šeimynų labai mažai mokslo yra įsiskverbus valgių gaminime. Tik mažas skaičius šeimininkių yra turėjusių progą lankyti valgių gaminimo mokyklas. Jos daugiausiai gamina valgius pagal jų motinų nurodymą.
Viskas kas tiktai palengvina šeimininkei ir pagelbsti jai jos kasdieniniame valgių gaminime yra pagelba ne tiktai jai pačiai, bet ir jos visai šeimynai ir net tautai.
Vienu iš didžiausių mokslo atidengimų pagelbėjimui šeimininkėms valgių gaminime yra įvedimas Mazola aliejaus virimui, kepimui ir salotų sutaisymui.
Mazola pagelbsti šeimininkei lengvai ir ekonomiškai pagaminti daugelį valgių ir padaryti senus nusibodusius valgius daugiau priimniais ir maistingais.
Milionuose namų, kuriuose Mazola jau yra vartojama viešpatauja pastebėtinas malonumas. Ji palengvina virimą ir pataiso kokybę ir skonį valgio iki visiškam užsiganėdinimui kiekvieno šeimynos nario.
Mazola gali buti vartojama daugelyje skirtingų būdų. Ji yra riebi taip, kaip ir geriausis sviestas ir kur-kas geresnis už taukus del įapkramšinimo. Ta pati Mazola gali būti vartojama po keliolika sykių kepimui skirtingų valgių, nes ji nuo kepamo joj valgio neatmaino savo kvapsnio.
Sutaisymui salotų Mazola yra lygia geriausiems inportuotiems aliejams, tik daug pigesnė, nes ji yra liuosa nuo įvežimo muitų ir vandenyno pergabenimo mokesčių, kas turi būti užmokėta ant kitų daržovių aliejų.
Mes patariam kiekvienai šeimininkei gaminti valgius pagal moderniškiausio budo. Vartokite Mazola ir jūsų šeimyna visuomet ir visados bus užganėdinta kokybe ir skoniu valgio, kuris sykiu reiškia ir gerą sveikatą.
(Apg.)

DARBININKIŠKŲ EILIŲ KNYGA

Parašyta vieno iš geriausių Lietuvių Poetų
Mačio-Kėkšto

Ta eilių knyga privalo rastis kiekvieno lietuvio darbininko kambaryj, nes perskaitęs tą knygą ir didžiausiai sunkių gyvenimo bangų nualintas darbininkas ras joje savo nuvargintai sielai suraminimą ir didesnį darbininkiškų jausmų padilginimą.
Knygoj randasi daugybė įvairiųįvairiausio darbininkiško turinio eilių ir deklamacijų su trumpa autoriaus biografija ir paveikslu. Knyga turi su viršum 100 puslapių.

Knygos kaina tik 50c.

Galima gauti tik "Laisvės" knygyne
455 Grand St., Brooklyn.

DR. J. J. VIZGIRDAS
LIETUVIS GYDYTOJAS
Gydo Moterų ir Vyrų Užsisenėjusias Ligas.
1828 Cass Ave., St. Louis, Mo.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS.
Dvi puikiausios Galerijos

Jeigu jums pabodo kitų fotografistų darbas ir nesate užganėdinti, kreipkitės pas mane; užtikrinu savo darbu užganėdinsiu. Padirbu paveikslus visokio įvairumo. Kainos numažintos.

MOTIEJUS KICHAS
227 Bedford Ave., 579 Grand St.
tarpe N. 4 ir 5 Sts. Prie Lorimer St.
BROOKLYN, N. Y.

DAINININKAI, TĖMYKITE!

Naujos Miko Petrausko sutaisytos dainos su gaidomis kurių veik niekur kitur negalima gauti.

"Laisvės" knygyne galima gauti šias dainas su gaidomis, solo balsui ir pianui:

Jojau Dieną	60c.
Ko Liūdit Sveteliai	25c.
Vai Aš Pakirsčiau	25c.
Už Šilingėlį	35c.
Dovanojo	35c.
Tykiai Nemunėlis Teka	25c.
Ligho	35c.
Koncertinis Maršas, Pianui	65c.

Kadangi šių dainų ekzempliorių jau mažai beliko ir veik jau niekur jų negalima gauti, tai dainininkai ir muzikos mylėtojai pasiskubinkite su užsakymais, nes paskui gali pritrūkti.

Siųsdami užsakymus visuomet adresuokite:
"LAISVĖ"
455 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Pasarga Detroito Lietuviams Darbininkams
Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vaistus daug prieinamesnė kaina, negu kur kitur, ypac dabartiniame krizio laike.
A. M. KISHON
Aptiekorius Savininkas
8624 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., DETROIT.

Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
LAIVAKORTES galima gauti pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visų linijų pas seniausią LIETUVIŠKĄ agentą G. KUNAŠAUSKĄ.
PASPORTUS išreikalauju visiems keliaujantiems į LIETUVĄ.
Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties.
Persiuntimas PINIGŲ pagal dieninį kursą.
Kreipkitės ypatiškai arba per laišką pas
G. KUNASHEVSKY
179 E. 3-rd Stree, New York, N. Y.

PARSIDUODA

Šitas puikus ir dar visai naujas Fonografas vertės $185.00 parsiduoda už $80.00. Pardavimo priežastis — turiu į trumpą laiką apleisti šią šalį. Pasinaudokite proga. Kas pirmutinis atsišauks, tas laimės $100.00. Norinti pirkti kreipkitės šiuo adresu:
A. Lisauckas,
15 Ainslie St., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2320 Greenpoint.
J. GARŠVA

GRABORIUS (Undertaker)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių.
Parsamdau Automobilius ir Karietas Veseilijoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams.
231 Bedford Ave., 264 Front St.
Brooklyn, N. Y. C. Brooklyn, N.Y.

Telephone 2851 Greenpoint.
J. Levandauskas
GRABORIUS

272 BERRY STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Telephone Main 9759
LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS
Nufotografuoja ir numalevoja visokius paveikslus įvairiausiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu:

JONAS STOKES
173 Bridge St. C. Brooklyn, N. Y.

VYRAI Moters KODEL KENČIAT?
Pavelikit Man Suteikti Jums Pagelbą
su savo ilgu praktišku patyrimu gydymosi aprybuotu ir ilgai stovinčių komplikuotų negalėjimų. Daugelis išgydytų pacientų iš New Yorko, Brooklyno, New Jersey ir apielinkių, gali ypatiškai paliudyti apie pasekmes aplaikytas iš mano gydymo būdų. Jeigu aš negalėsiu pagelbėti jums, tai aš ir pasakysiu taip ir visi patarimai yra duodami veltui, tai ko-gi gaišoti.
VIENOS SAVAITĖS GYDYMAS
Po mano atsargaus išegzaminavimo ir vienos savaitės gydymo, jūs persitikrinsite, jog mano gydymo būdai ištikrųjų suteikia užganėdinančias pasekmes.
Patarimai Visiškai DYKAI Ateikit Šiandi
Jeigu Jūs Kenčiat nuo Silpnumo Kraujo ir nuo Nervų Suirimo, Spuogų OdosLigų, nuo vaidinimosi akyse, Trumpos Atminties, Silpnų ir Nepastovių Nervų, Nemiegojimo, Skaudėjimo Kakle ir Pečiuose, Reumatizmo arba sustyrusių Sąnarių, Skaudančios Gerklės, Skilvio arba Vidurių Gėlimo ir Užkietėjimo. ATEIKITE PAS MANE.
Gydau elektra, leidžiu gyduoles kraujan ir taiposgi vartoju apsausinimo būdus, užtikrindamas geriausias pasekmes.
Dr HANNON, Specialistas 146 E. 14th St., New York priešais Tammany Hall
Ofiso valandos: dienomis nuo 9 ryto iki 4 po pietų, vakarais: nuo 6 iki 8. Nedėldieniais ir šventadieniais nuo 10 ryto iki 2 po pietų.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

"Laisvės" admistracija nutarė išparduoti stebėtinai numažintomis kainomis šias knygas:

K. MARKSAS—jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, be apdarų, kaina $1.00, dabar tik 50c
BADAS, be apdarų, kaina 75c., dabar tik 40c
VOKIEČIŲ KAREIVIO KARĖS ATSIMINIMAI, be apdarų, kaina 75c, dabar tik 40c

SU APDARAIS:

K. MARKSAS—jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, kaina $1.50, dabar tik $1.00
BADAS, kaina $1.00, dabar tik 75c
VOKIEČIŲ KAREIVIO KARĖS ATSIMINIMAI, kaina $1.00, dabar tik 75c

Agentam, kurie ims platinimui nemažiau, kaip už $5.00, nuleisime nuo numažintų kainų dar 25%. Ši proga bus tik iki birželio (June) 1. Vėliau gal visai tų knygų nebus galima gauti, o jei ir liks, tai jų kaina bus ta pati, kaip kad iki šiol buvo. Pasipirkite kol dar yra ir pakol kainos mažos. Ypatingai L.D.L.D. ir L.M.P.S. kuopų agentai siųskit tuojau užsakymus, nes pavėlavę turėsit mokėti pilną kainą. Įsitėmykit, kad numažintomis kainomis knygas duosime tik iki June 1.

Adresuokit:

"LAISVĖ", 455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

NAMAI IR FARMOS

Ant pardavimo mūriniai ir mediniai namai, su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir prieinamiausia kaina, Brooklyno mieste ir visuose priemiesčiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint, Flatbush, So. Brooklyn ir C. Brooklyn.

1 fam. — nuo $1,500 iki $10,000; įmokėti ant $1,000 nuo $150 iki $200
2 fam. — $1,800 iki $10,000 6 fam. — $3,800 iki $18,000
3 fam. — $2,500 iki $13,000 8 fam. — $4,090 iki $20,000
5 fam. — $3,500 iki $15,000 20 fam. — $11,000 iki $80,000

Budavojame namus ir duodame morgičius ant namų.
Kas per mūsų prirodymą perka, nieko nemoka mums ir aprūpiname teisingai.
Ant pardavimo 200 farmų su triobomis ir gyvuliais apie New Yorką, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausios žemės, prie girių, vandenų ir mūsų tautos apgyventa. Parduodame su mažu įnešimu ir lengvu išmokėjimu.
B. ZINIS REALTY CO.
BRANCH OFFICE:
420 LORIMER STREET (pagal Grand Street), BROOKLYN, N. Y.
Tel. 3929 Stagg.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
Tiesiai Iš New York'o Į Hamburg'ą
GREIČIAUSIAS SUSISIEKIMAS SU VISOMIS DALIMIS CENTRALINĖS EUROPOS
S. S. "Mount Carroll" (naujas) Gegužio 19
S. S. "Mount Clinton" (naujas) Gegužio 26
Iš New Yorko garlaiviai išplaukia nuo doko No. 86 North Upės, netoli nuo West 46th Street.
Garlaivis "Hansa" (Ex-Deutschland), "Bayern" (naujas) ir "Wuerttemberg" (naujas) pradės plaukioti Birželio mėnesyj.
Kajutos su 2, 4 ir 6 lovomis ant visų šitų garlaivių. Speciališki kambariai valgymui, rūkymui ir pasisėdėjimui ir visas ruimingas dėnius su visais įrengimais, vien tik del trečios klesos keleivinkų.
Del gavimo vietos rašykite bile vienam mūsų autorizuotam agentui, arba
39 BROADWAY NEW YORK CITY
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE